

Paminėtas Juliaus Janonio gimnazijos muziejaus penkiasdešimtis

Vasario 6 dieną buvo paminėtas Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos istorijos Jono Krivicko muziejaus 50 metų jubiliejus. Prisiminti laikus, kaip prieš pusšimtį metų muziejus kūrėsi tuometinėje Juliaus Janonio vidurinėje mokykloje, rinkosi aktyvūs to meto mokyklos kraštotyrininkai, buvę ir esami mokytojai, kiti svečiai, kolegos iš Šiaulių „Aušros“ muziejaus, Bazilionų mokyklos – daugiafunkcinio centro.

Pradžia – apie Julijų Janonį

Oficiali muziejaus įkūrimo data – 1970 metų sausio 17-oji. Tuometinio mokyklos direktoriaus Vlado Kazlausko įsakymu antrajame senojo pastato aukšte, specialiai atitvirtyje patalpoje, pirmą kartą mokyklos bendruomenei ir svečiams buvo išeksponuota ne per vieną dešimtmetį sukaupta mokyklos istorija.

Tačiau iš tiesų muziejaus ištakos siekia dar senesnius laikus. Pradžiai galėtų būti 1954-ieji, kuomet imta kaupti medžiagą apie poetą Julijų Janonį: rinkti amžininkų prisiminimai, nuotraukos, archyviniai dokumentai, jų kopijos.

Savo prisiminimais su susirinkusiais į muziejaus jubiliejų dalijosi buvusios geografijos moky-

toja Teresė Lukošienė. 1965 metais mokykloje pradėjusi dirbti mokytoja tuomet dar vadovavo pionierių organizacijai. Mokytoja puikiai prisiminė, kaip buvo renkama informacija: mokiniai važinėjo po Lieruvą, užrašinėjo amžininkų atsiminimus, fotografavo archyvinius dokumentus.

Taip buvo kaupiama ir gimnazijos istorija. Renginio metu tylos minute buvo pagerbtas neseniai Amžinybėn išėjusio buvusio mokyklos direktoriaus V. Kazlausko atminimas.

Muziejaus siela – mokytojas Jonas Krivickas

Svarbiausia asmenybė, kurios nuoširdžiu darbu ir rūpesčiu gimnazijos muziejus buvo nuola-

Prisiminimais dalijasi buvusios gimnazijos pedagogės (iš kairės): M. Sirutavičienė, O. Mikolaitienė, T. Lukošienė ir I. Bendžiuvienė.

tos turtinamas ir puoselėjamas – 1967 metais mokykloje pradėjęs dirbti lietuvių kalbos mokytojas Jonas Krivickas.

Mokytojas, galima sakyti, gyveno muziejuje: vienas ir su savo talkininkais po trupinėlių rinko viską, kas nors kiek buvo susiję su poetu Julijumi Janoniu ir pačia mokykla. Jo kruopštumas, atsakingumas, atsidavimas kraštotyrinei veiklai neliko nepastebėta – buvo paskirtas muziejui vadovauti.

Ši laikotarpį daugelis tada dirbusių prisimena kaip muziejaus klestėjimo metus: čia nuolat lankėsi įvairios ekskursijos, užsukdavo buvę mokiniai, vyko pamokos, įvairūs renginiai.

Gimnazijos muziejus tapo žinomas Lietuvoje: 1983 metais muziejui paskirtas I laipsnio diplomai ir respublikinis pereinamasis prizas, 1987-aisiais suteiktas Liaudies muziejaus vardas. 1998 metais respublikinėje moky-

klų muziejų apžiūroje gimnazijos muziejui kaip vienam geriausių įteiktas porcelianinis varpelis su Švietimo ministerijos įrašu.

Susirinkusieji renginio dalyviai ekrane išgirdo ilgamečio muziejaus vadovo Jono Krivicko balsą. Buvo pademonstruotas įrašas iš muziejaus archyvo su J. Krivicku ir jo pasakojimu apie senąją muziejaus ekspoziciją. Vėliau prisiminimai ir įspūdžiais dalintasi prie arbatos, kavos puodelio.

Mokyklos istorija rašoma kasdien

Didžiausias muziejaus turtas – per 50 metų sukaupta medžiaga apie gimnaziją, joje besimokusius ne tik keturis Lietuvos Nepriklausomybės akto signatarus, bet ir kitus žymius žmones, buvusius gimnazijos mokinius.

Tai ir nuotraukos, vinjetės, kiti dokumentai, knygos, vadovėliai. Seniausias muziejuje saugomas vaizdas – 1870 metų Šiaulių vyrų

gimnazijos mokinių grupinė nuotrauka. Seniausias fonduose saugoma knyga – 1815 metų.

Pasitikdamas Valstybės šimtmetį, 2018 metais muziejus parengė kilnojama parodą „Šiaulių gimnazijos auklėtiniai – Vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai“, išleido fotografijų albumą „Šiaulių berniukų gimnazija (XIX a. II p. – XX a. I p.)“.

Mokyklos istorija rašoma ir šiandien. Gimnazijos laimėjimai, įvykiai, renginiai kasmet sugula į gimnazijos metraščių. Tokie metraščiai yra vedami nuo 1851 metų. Antra vertus, muziejus – ne tik eksponatų saugojimo vieta: jis kasdien atviras mokiniams ir mokytojams, gimnazijos svečiams ir miesto bendruomenei.

Andrius KVĖDARAS,
Šiaulių Juliaus Janonio
gimnazijos istorijos Jono Krivicko
muziejaus vadovas

Šiaulių Juliaus Janonio gimnaziją su muziejaus jubiliejumi sveikina (iš dešinės): Šiaulių „Aušros“ muziejaus direktoriaus pavaduotoja Virginija Šiuškienė ir muziejininkė Birutė Lukošienė.

Parodoje – Šiaulių miesto garbės piliečių gyvenimai

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos Didžiojoje skaitykloje Šiaulių valstybinė kolegija pristatė parodą „Šiaulių garbės CV“.

Šiaulių valstybinės kolegijos projektas originaliai ir išsamiai pristato Šiaulių miesto garbės piliečius. Jų gyvenimo aprašymai (CV) supažindina su pagrindiniais gyvenimo faktais, atskleidžia charakterius, pomėgius, išskirtinius gebėjimus.

Paroda „Šiaulių garbės CV“ yra mobili, pritaikyta naudoti įvairiuose renginiuose.

Kiekvienam gyvenimo aprašymui skirtas QR kodas. Informaciją apie Šiaulių miesto garbės piliečius galima skaityti ir svetainėje www.siauliugarbescv.lt.

Šiaulių miesto garbės piliečio vardai yra suteikti 42 asmenims. Garbės piliečiai skelbiami nuo 2000 metų.

„Šiaulių krašto“ inf.

Paroda už Lietuvos laisvę kovojusiems žydams

Nuotraukoje – 6-ajame Margio pėstininkų pulke tarnaujantys žydų kariai prie valgyklos, kur paruošta Peisacho vakarienė.

Joniškio Baltojoje sinagogoje iki vasario 20 dienos eksponuojama paroda „Žydų narsuoliai kovose už Lietuvos laisvę“, kurioje pateikta medžiaga – fotografijos, dokumentų faksimilės, aprašymai – liudija, kad valstybę gynė ne tik etniniai lietuviai, bet ir kiti čia gyvenę žmonės.

Loreta RIPSŠKYTĖ
loretar@skvastas.lt

Parodoje, kurią parengė Lietuvos žydų bendruomenė ir Vyčio paramos fondas, o eksponuoja Joniškio istorijos ir kultūros muziejus, pristatomi 20 Lietuvos nepriklausomybės kovose dalyvavusių žydų, kurie buvo apdovanoti pirmojo, antrojo, trečiojo laipsnio Vyčio kryžiais – aukščiausiais įvertinimo ženklais.

Tarp jų – įvairių profesijų atstovai: kepėjas, žemdirbys, prekybininkas, batsiuvis, gydytojas, taip pat jaunuoliai, baigę studijas. Kilę iš Marijampolės, Tauragės, Kauno, Trakų, Ukmergės ir kitų rajonų. Vienintelė apdovanojoti moteris – Liba Mednikienė iš Širvintų – rinkdavo ir teikdavo žinias Lietuvos kariuomenei,

partizanų vadams. Mūsų metu ji priimdavo saugoti stambias partizanų pinigų sumas, jos žinioje buvo ir neutraliojoje zonoje veikiančių partizanų šovinių, granatų atsarga.

Daugiau kaip 100 žydų bendruomenės atstovų turėjo karininko laipsnius – aktyvioje tarnyboje ir rezerve. Žydų karių veteranų organizacijos stiprino bendrą patriotinį auklėjimą, rinko aukas Ginklų fondui.

Ši paroda akivaizdžiai parodo, kad žydų bendruomenė negyveno izoliuotai, nedalyvaudama valstybės kūrime, kaip kartais bandoma pateikti visuomenei.

Medžiaga, kurią inspiravo Yad Vashemo muziejuje eksponuota paroda apie žydus – Austrijos armijos didvyrius, buvo surinkta Lietuvos ir užsienio archyvuose